

WFT BASIS SAMENVATTING

WFTsamenvattingen

Alphen aan den Rijn

Alle rechten voorbehouden

Deze uitgave is met veel zorg samengesteld. De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van informatie die ons door derden is verstrekt. WFTsamenvattingen aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuistheden of onvolledigheden.

© Copyright: dit document is auteursrechtelijk beschermd. Het is verboden dit document te verspreiden, te vermenigvuldigen of op een andere wijze openbaar te maken zonder schriftelijke toestemming van WFTsamenvattingen.

Inhoudsopgave

Deel 1: De klant

1. Economische kringloop.....	4
2. Sparen.....	5
3. Klantenhuishouding per levensfase.....	5
4. Factoren van kredietwaardigheid.....	6
5. Klantprofiel	8

Deel 2: Juridische en fiscale positie van de klant

1. Samenlevingsvormen.....	8
2. Handelingen met toestemming van partner	10
3. Erfrecht	10
4. Successiewet.....	12
5. Registergoederen	13
6. Belangrijke begrippen.....	14
7. De rol van de notaris.....	14
8. Inkomstenbelasting	14

Deel 3: Marktpartijen

1. Banken.....	18
2. Verzekeraars.....	20
3. Pensioenfondsen	22
4. Distributie	22
5. Bemiddelaars	25
6. Rol en taken verzekeraars en pensioenfondsen bij afdekking risico's klant	25

Deel 4: Financiële producten

1. Betalen.....	26
2. Sparen.....	28
3. Beleggen	31
4. Krediet: consumptief en hypotheclair	34
5. Consumptief krediet.....	36
6. Hypotheclair krediet.....	39

Deel 5: Verzekeren risico's

1. Verzekerbare risico's	41
2. Opbouw premie	42
3. Totstandkoming verzekeringsovereenkomst	42
4. Partijen bij een verzekeringsovereenkomst	44
5. Dekking	44
6. Opzegbare en onopzegbare polissen	46
7. Schadeverzekeringen	48
8. Sommenverzekeringen	48
9. Bezitsverzekeringen	48
10. Vermogensverzekeringen	50
11. Persoonsverzekeringen	52
12. Inkomensverzekeringen	54
13. Verzekeren medische kosten	55
14. Pensioenverzekeringen	56

Deel 6: Sociale zekerheid

1. Volksverzekeringen	57
2. Werknemersverzekeringen	58
3. Dekking sociale verzekeringen	59
4. Gemoedsbezwaarden	59

Deel 7: Regels in financiële dienstverlening

1. Toezicht	59
2. Beroepsmogelijkheden	60
3. Eigen verantwoordelijkheid klant	61
4. Plichten van de aanbieder	61
5. Plichten van de bemiddelaar	62
6. Vergunning	62
7. Beroepsaansprakelijkheid	64
8. Bescherming van de klant	64
9. Informatiebronnen en -documenten	65
10. Klachtenregelingen	66
11. Provisieregels	66
12. Beloningsvormen	67
13. Zorgplicht	67
14. Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme	70
15. Privacyrechten van de klant	70

Deel 8: Vaardigheden

1. Interestberekeningen	71
2. Identiteit controleren	72
3. Balanspositie opstellen	72
4. Factuur opstellen	74
5. Financiële overeenkomst vastleggen	74
6. Contact leggen met klanten	74
7. Klanten doorverwijzen	74
8. Vastlegging adviezen	75
9. Klantvragen afhandelen	75
10. Fraude	76
11. Belang van de klant	77
12. Omgaan met klantgegevens	77

Deel 9: Competenties

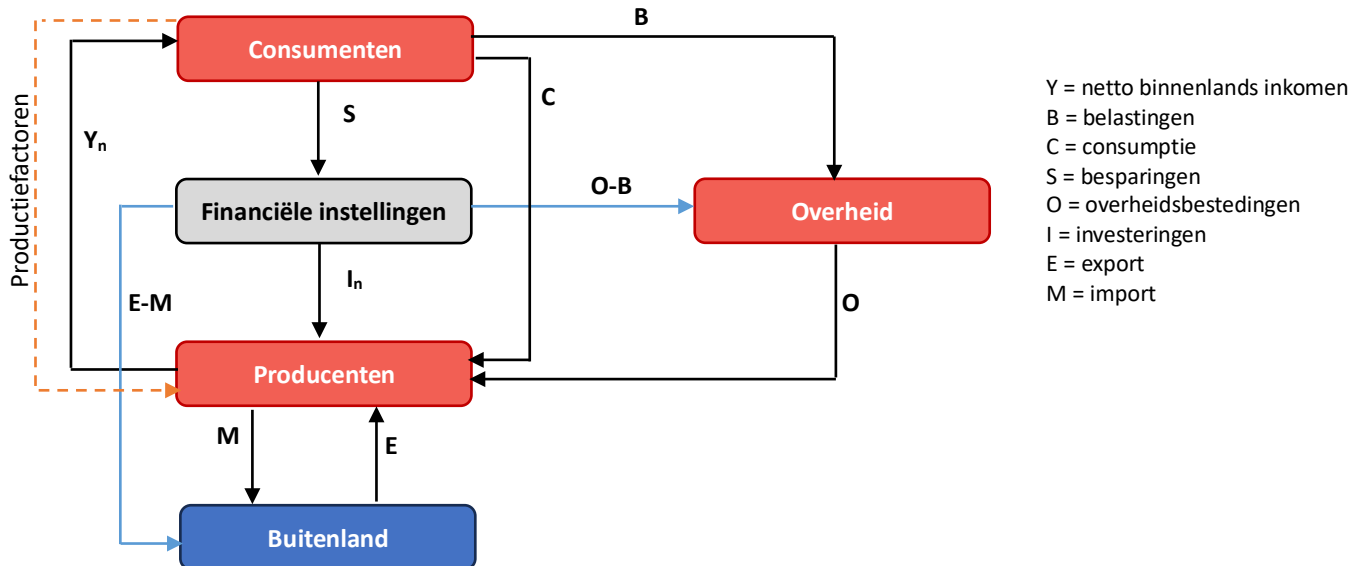
1. Intakegesprek	77
2. Klanten informeren	77
3. Stortingen en opnames met chartaal geld	77
4. Financieel overzicht maken	78
5. Klachten behandelen	80
6. Klant- en productgegevens beheren	81
7. Klanten informeren tijdens relatie	81

Deel 1: De klant

1. Economische kringloop

Economische kringloop

De economische kringloop is een financieel model van de samenleving.

In de economische kringloop worden diverse economische factoren met bijbehorende geldstromen onderscheiden:

- **Consumenten:** (ofwel gezinnen) zij verwerven inkomen (Y) en besteden dit aan consumptie (C) en belastingen (B). Hetgeen wat overblijft zijn besparingen (S).
- **Overheid:** zij zorgen voor wet- en regelgeving, en toezicht. De overheid ontvangt belastingen (B) en betaalt bijv. uitkeringen en wegen (O).
- **Producenten:** (ofwel bedrijven) zij maken producten en/of leveren diensten die worden afgenomen door consumenten (C), overheid (O), buitenland (E) en financiële instellingen (I).
- **Financiële instellingen:** zij zijn de schakel tussen sectoren die geld over hebben (sparen) en sectoren die tekorten hebben (lenen). Zo kan het spaargeld van consumenten worden uitgeleend aan producenten etc.

Consumenten leveren bedrijven productiefactoren, waar zij inkomen voor terugkrijgen. Economen onderscheiden in hoofdlijnen drie productiefactoren, met bijpassende vergoeding:

Productiefactor	Vergoeding
Kapitaal	Rente
Arbeid	Loon of winst
Natuur (grond en grondstoffen)	Huur of pacht

Behoeftte van de consument aan financiële producten

De consument heeft drie financiële behoeften die direct verband houden met de economische kringloop:

1. Ontvangen en doen van betalingen: **soepel lopend betalingsverkeer**.
2. Bewaren van overschotten: **sparen of beleggen**.
3. Aanvullen van tekorten: **lenen**

De vierde financiële behoefte van de consument volgt indirect uit de economische kringloop:

4. Financiële zekerheid: **verzekeren**.

2. Sparen

Spaarmotieven

Er zijn drie hoofdmotieven om te sparen:

- **Zekerheidsmotief:** sparen om een reserve op te bouwen voor onzekere tijden en onvoorziene uitgaven. Het precieze bestedingsdoel, de hoogte ervan en het moment van besteden zijn nog niet bekend. Voorbeelden: de reparatiekosten van een auto of de aanschaf van een wasmachine. Voorkeur: spaarproducten met een directe opnamemogelijkheid. Rentevergoeding is laag.
- **Doelmotief:** sparen om geld opzij te leggen voor een geplande besteding in de toekomst. Het bestedingsdoel, de hoogte ervan en het moment van besteden zijn exact of globaal bekend. Voorbeelden zijn: de aanschaf van een boot of het sparen voor een wereldreis. Voorkeur: spaarproducten waarbij het saldo op het gewenste tijdstip beschikbaar is of vrijvalt. De rentevergoeding is hoger naarmate de looptijd langer is.
- **Vermogensmotief:** sparen om een vermogen op te bouwen, bijv. voor een latere levensfase. Het bestedingsdoel is vaak gericht op inkomenszekerheid in de toekomst. De hoogte ervan en het moment van besteden zijn meestal onbekend. De spaarder kan het geld vaak langer missen, en dus vast zetten. Voorkeur: spaarproducten met een lange looptijd tegen een hogere rentevergoeding.

Sparen, ontsparen en lenen

- **Sparen:** het apart zetten van een deel van het inkomen dat de consument niet direct nodig heeft voor consumptie. De vermogenspositie van de consument neemt hierdoor toe.
- **Ontsparen:** het gebruiken van geld dat eerder gespaard is. Als Jan bijv. een spaarrekening heeft met € 10.000 en € 5.000 opneemt voor de aanschaf van een auto, dan is er sprake van ontsparen.
- **Lenen:** een geldbedrag dat door een andere partij wordt verstrekt op voorwaarde dat het later wordt terugbetaald. Voordeel is dat het geld direct beschikbaar is, nadeel is dat er kosten aan verbonden zijn.

3. Klantenhuishouding per levensfase

Levensfasen

Er zijn verschillende modellen die de klantenhuishouding in levensfasen indelen. Elke levensfase heeft een andere invloed op de financiële situatie van de consument. Iedereen doorloopt de levensfasen op een andere wijze. Toch is er een richtlijn aan te geven die (bijna) iedereen doormaakt. We bespreken hieronder twee modellen.

Tabel 1. Indeling in 5 levensfasen

Levensfase	Kenmerken	Invloed op financiële positie
Vroege jeugd	± tot 15-jarige leeftijd Zorg nodig	Geen inkomsten Vermogensvorming via verzorgers
Jongvolwassenheid	± 15 tot 30-jarige leeftijd Scholier of student Hulp verzorgers nodig Bijbaantje Geen zware verantwoordelijkheid	Weinig inkomsten Eigen geld om dingen te kopen Klein of negatief vermogen Geen of weinig vermogensvorming Geld lenen
Middenfase	± 30 tot 60-jarige leeftijd Afgestudeerd -> werken Op zichzelf wonen en kinderen	Inkomsten en uitgaven stijgen Geen of weinig vermogensvorming Geld lenen
Actieve oudere	± 60 tot 70-jarige leeftijd Aantal jaar werken of pensionering Kinderen uit huis Tijd voor hobby's en vrijwilligerswerk	Inkomsten stabiel of dalen Uitgaven dalen Vermogensvorming (sparen)
Afhankelijke oudere	± 70-jarige leeftijd en ouder Gezondheid neemt af Hulp nodig	Inkomsten en uitgaven dalen Geen of weinig vermogensvorming Ontsparen

Tabel 2. Indeling in 4 levensfasen (levensloopmodel)

Levensfase	Kenmerken	Invloed op financiële positie
Start-up fase (vergelijkbaar met vroege jeugd en begin van jongvolwassenheid)	Kinderen verlaten het ouderlijk huis Begin eigen huishouding	Balanstotaal is klein Persoonlijk vermogen is vaak negatief Kasstroomoverzicht laat een tekort zien (uitgaven zijn hoger dan inkomsten) Er is behoefte aan vreemd vermogen (aanschaf woninginrichting en duurzame gebruiksgoederen)
Expansiefase/groefase (vergelijkbaar met middenfase)	Periode van explosieve groei Snelle ontwikkeling loopbaan Huwelijk en geboorte van kinderen Behoeftte aan een grotere woning	Balanstotaal schiet omhoog Persoonlijk vermogen is negatief Kasstroomoverzicht kan een tekort vertonen Behoeftte aan vreemd vermogen houdt aan (aanschaf eigen woning, inrichting, en kosten van opgroeiende kinderen)
Rijpheidsfase/ volwassenfase (vergelijkbaar met einde middenfase en begin actieve oudere)	Kostwinner zit aan de top van zijn loopbaan en het arbeidsinkomen groeit minder snel Kinderen zijn ouder en zelfstandiger (worden onafhankelijker) Ouders bouwen hun loopbaan verder uit of pakken dit weer op	Balanstotaal neemt toe Persoonlijk vermogen groeit snel Kasstroomoverzicht vertoont een toenemend overschot (inkomen neemt toe, en uitgaven nemen af) Vreemd vermogen is zo goed als afgelost
Teruggangsfase (vergelijkbaar met einde actieve oudere en de afhankelijke oudere)	Carrière loopt ten einde (pensionering) Arbeidsinkomen wordt vervangen door AOW- en pensioenuitkering	Balanstotaal neemt geleidelijk af Persoonlijk vermogen is positief maar neemt af (kosten voor het levensonderhoud) Kasstroomoverzicht vertoont een tekort

* Dit model wordt los gezien van de leeftijd van de personen in die huishouding. In elke fase zijn de inkomsten en uitgaven op een kenmerkende manier uit evenwicht.

4. Factoren van kredietwaardigheid

Factoren van kredietwaardigheid

Kredietwaardigheid is de inschatting van een geldverstrekker of bank of een (potentiële) klant in staat bent om een lening terug te betalen. Hierbij spelen een aantal factoren een rol:

- **Moraliteit:** de mate waarin iemand eerlijk en fatsoenlijk is. Er zijn een aantal criteria om dit te meten:
 - **Betalingsverleden** – hoe zit het met de financiële discipline van de kredietvrager? Heeft hij eerder betalingsachterstanden of vastgelopen kredieten gehad? Het kredietverleden wordt in kaart gebracht door een toetsing bij BKR uit te voeren.
 - **Persoonlijke indruk** - welk beeld heb je van de kredietvrager? Leeft de klant van maand tot maand, of kijkt deze verder vooruit? Beseft de klant dat hij een verplichting op zich neemt en welke gevolgen niet-nakoming heeft? Bij de beoordeling wordt gebruikgemaakt van credit scoring, een geautomatiseerd systeem waarmee op objectieve gronden een score aan de persoonlijke indruk wordt toegekend.
- **Financiële positie:** de geldverstrekker beoordeelt de financiële positie van de consument. Gedragscodes geven geldverstrekkers regels over hoe zij het maximale leenbedrag moeten berekenen.
 - **Consumptieve kredieten** op grond van de Gedragscode VFN/NVB op basis van het netto maandinkomen.
 - **Hypotheaire kredieten** op grond van de Gedragscode Hypothecaire Financieringen (GHF) en wettelijke leennorm op basis van het bruto jaarinkomen.

Zekerheden

In bepaalde situaties vraagt de geldverstrekker om aanvullende zekerheden om het kredietrisico te verkleinen. Het kredietrisico is het risico dat de geldlener zijn lening niet terugbetaalt. Zekerheden zijn onder te verdelen in: persoonlijke zekerheden, zakelijke zekerheden en overige vormen van zekerheid. Als een geldverstrekker geen aanvullende zekerheden stelt dan is er sprake van een blanco krediet.

Persoonlijke zekerheden: een derde persoon wordt betrokken bij de overeenkomst tussen de kredietverstrekker en de geldlener. Deze derde persoon kan worden aangesproken als de geldlener zijn betalingsverplichtingen niet nakomt. Persoonlijke zekerheden worden vastgelegd in een notariële akte of onderhandse akte.

- **Borgstelling:** de borg staat voor een bepaald bedrag in voor de verplichtingen van de geldlener. De borg ondertekent daartoe een akte. Als de borg gehuwd of geregistreerd partner is, dan moet de echtgenoot/partner toestemming verlenen voor de borgstelling. Als de geldlener zijn betalingsverplichtingen niet nakomt, dan moet de geldverstrekker de geldlener eerst aanmanen en in gebreke stellen voordat hij de borg kan aanspreken. De borg kan het betaalde bedrag op grond van de borgakte terugvorderen bij de geldlener.

- **Garantie:** de garant kan direct worden aangesproken door de geldverstrekker als de geldlener niet aan zijn verplichtingen voldoet. Als de garantsteller gehuwd of geregistreerd partner is, dan moet de echtgenoot/partner toestemming verlenen voor de garantstelling. De garant kan het betaalde bedrag niet automatisch verhalen op de geldlener. Dit kan gerealiseerd worden met een akte van vrijwaring of contragarantie.
- **Hoofdelijke aansprakelijkheid:** de persoon mede ondertekent de kredietovereenkomst van de geldlener, en gaat het krediet dus aan alsof het zijn eigen krediet is. Het betekent dat elk van de geldleners voor de gehele schuld aansprakelijk is. De geldverstrekker kan kiezen welke geldlener hij aansprakelijk stelt mocht betaling uitblijven. Hij kan er ook voor kiezen om de geldleners tegelijk aansprakelijk te stellen.

Zakelijke zekerheden: deze leveren de kredietverstrekker het recht van parate executie op. Dit betekent dat een kredietverstrekker het goed waarop de zekerheid rust zonder toestemming van de rechter mag verkopen, als de geldlener niet meer aan zijn betalingsverplichtingen voldoet, en met de verkoopopbrengst de schuld kan aflossen.

In hoofdlijnen zijn er twee soorten zakelijke zekerheidsrechten:

- **Hypotheekrecht:** zekerheid door een registergoed. (dit bespreken we later)
- **Pandrecht:** zekerheid door een niet-registergoed. Er zijn vier vormen van pandrecht.

Roerende zaken	Vorderingen
Vuistpand: pandgever (lener) geeft het goed af aan de pandnemer.	Openbaar pand: degene die de vordering moet betalen is ingelicht.
Bezitloos pand: pandgever (lener) houdt het goed.	Stil pand: degene die de vordering moet betalen is niet ingelicht.

Andere zekerheidsvormen: als de koper van een woning niet geheel aan de eisen van de waarde van het onderpand voldoet, kunnen aanvullende zekerheden de gewenste financiering wellicht alsnog mogelijk maken (bijv. de Nationale Hypotheek Garantie (NHG)). Andere mogelijkheden zijn borgtocht of garantie door familie of werkgever, of een derdenhypotheek. Bij een derdenhypotheek vestigt een ander dan de schuldenaar een hypotheek op zijn registergoed voor een vordering op de schuldenaar. Bijv. een vader die een hypotheek op zijn eigen woonhuis vestigt voor een geldlening die een financieringsinstelling aan zijn zoon verstrekt.

Uitstel van betalingsverplichtingen

Een consument met tijdelijke betalingsproblemen kan in overleg met de financiële instelling een betalingsregeling treffen. Dit kan bijv. het tijdelijk verlagen van de aflossing op een lening of het uitstellen van betalingen zijn. Bij ernstige financiële problemen kan schuldhulpverlening een rol spelen. Dit kan tot een schuldsaneringstraject leiden waarbij de schuldenaar onder begeleiding van een schuldhulpverlener een betalingsregeling treft met de schuldeisers. Tijdens dit traject kunnen lopende betalingsverplichtingen worden opgeschort of verminderd.

Breed moratorium

Het breed moratorium is een afkoelingsperiode (adempauze) voor mensen die diep in de schulden zitten. Schuldeisers mogen 6 maanden niet incasseren zodat de schuldhulpverlener samen met de schuldenaar de zaken op orde kan brengen (schuldstabilisatie) en een daarmee samenhangende oplossing voor de schulden kan regelen.

Voorwaarden: de schuldenaar moet zijn toegelaten tot gemeentelijke schuldhulpverlening. Schuldhulpverlening is toegankelijk voor natuurlijke personen waarvan redelijkerwijs te voorzien is dat zij hun schulden niet meer kunnen betalen of die in een toestand verkeren dat zij al zijn opgehouden te betalen.

Aanvraag: het verzoek tot de afkoelingsperiode dient door het college van burgemeesters en wethouders bij de rechtbank te worden ingediend. De schuldenaar zelf kan het college slechts vragen om een verzoek voor hem in te dienen. Het college is niet verplicht om dit verzoek te honoreren.

Duur: het moratorium gaat in op de dag volgend op de afkondiging per gerechtelijke uitspraak. De beschikking vermeldt de exacte datum waarop de afkoelingsperiode eindigt. Dit is maximaal 6 maanden na de afkondiging. Let op: de schuldenaar mag tijdens het breed moratorium geen nieuwe schulden aangaan.

Werkwijze: de schuldenaar is verplicht om zijn volledige financiën in het beheer van de gemeentelijke schuldhulpverlener te geven. De schuldenaar krijgt leefgeld, en betaalt dus zelf geen rekeningen meer. De schuldhulpverlener informeert de schuldeisers over de afkondiging van het breed moratorium.

Uitvoering: tijdens het breed moratorium kunnen schuldeisers geen geld opeisen of spullen van de schuldenaar in beslag nemen. Alle incasso- en executiemaatregelen worden tijdelijk stopgezet. Alle lopende verplichtingen tot betaling van vaste lasten (zoals huur, gas/water en licht, aansprakelijkheidsverzekeringen etc.) lopen gewoon door.

Eindpunt: aan het einde van het breed moratorium is het mogelijk dat de schuldenaar nog andere dienst- en hulpverlening nodig heeft om zijn financiën op orde krijgen. Het is echter ook mogelijk dat stabilisatie is bereikt en dat de schuldenaar weer volledig zelfstandig aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen.

5. Klantprofiel

Klantprofiel

Europese banken, vermogensbeheerders en tussenpersonen zijn wettelijk verplicht om van iedere klant een klantprofiel op te stellen. Dit profiel moet een goed beeld geven van de huidige situatie van de klant. Het klantprofiel is vormvrij, maar moet ten minste gegevens bevatten over:

- Financiële positie
- Kennis en ervaring
- Doestellingen
- Risicobereidheid

* Dit geldt uiteraard voor zover dit relevant is voor het advies.

De verplichtingen ten aanzien van het klantprofiel gelden voor **impactvolle en complexe producten**.

- **Impactvolle producten** - producten die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de consument.
Voorbeelden:
 - Kredieten waarvan de kredietssom of -limiet hoger is dan € 1.000
 - Hypothecair krediet
 - Spaarrekeningen met een koppeling tussen rentevergoeding en koersontwikkeling
 - Inkomensverzekeringen
- **Complexe producten** - producten waarvan de aard, de gevolgen en de risico's voor de gemiddelde consument niet goed te overzien en te waarderen zijn. Voorbeelden:
 - Levensverzekeringen en pensioenen (let op: natura-uitvaartverzekeringen vallen hier niet onder!)
 - Beleggingsobjecten (bijv. een teakfonds)
 - Combinatieproducten (twee of meer producten, waarvan de waarde van ten minste één product afhankelijk is van de ontwikkelingen op de financiële markten, bijv. een beleggingsverzekering)

Let op: de verplichtingen gelden dus niet voor eenvoudige financiële producten. Dit zijn producten die voor de gemiddelde consument eenvoudig te begrijpen zijn. Voorbeelden: betaal- en spaarrekeningen, elektronisch geld, consumptief krediet tot € 1.000 en schadeverzekeringen.

Deel 2: Juridische en fiscale positie van de klant

1. Samenlevingsvormen

Ongehuwd samenwonen

Twee personen die zonder iets te regelen gaan samenwonen hebben voor de wet geen andere relatie met elkaar dan twee willekeurige vreemden. Bij financieel advies wordt dus uitgegaan van advies aan zelfstandige individuen. De rechtshandelingen van de ene partner binden de andere partner niet. Als de ene partner een kredietovereenkomst sluit dan kan de kredietverstrekker de andere partner niet aanspreken bij niet nakomen van betalingsverplichtingen.

Er zijn voor ongehuwd samenwonenden ook geen wettelijke bepalingen voor als zij uit elkaar gaan, en ze zijn geen wettelijke erfgenamen van elkaar. Als zij dus niets regelen, dan erven ze niks van elkaar. Het is daarom belangrijk om zaken goed te regelen door bijv. een samenlevingscontract te sluiten en/of een testament op te laten stellen.

Samenlevingsovereenkomst: de overeenkomst kan onderhands of bij een notaris worden opgemaakt. In een samenlevingsovereenkomst kunnen partners o.a. de volgende zaken vastleggen:

- Startdatum van de samenwoning
- Verdeling van de kosten
- Overzicht van bezittingen en schulden
- Financiële en materiële gevolgen bij beëindiging van de samenleving
- Verblijfsbeding – hiermee krijgt de langstlevende partner bij overlijden het gehele eigendom over zaken die voorheen gemeenschappelijk eigendom waren. Het biedt echter geen oplossing voor het nalaten van niet-gemeenschappelijke zaken. Privébezit kan alleen bij testament worden nagelaten.

Testament: samenwoners erven niet automatisch van elkaar. Het is ook niet mogelijk om elkaar als erfgenaam te benoemen in een samenlevingsovereenkomst. Als samenwoners elkaar privé-eigendommen willen nalaten, dan moet dit per testament. Hiervoor moeten de partners naar de notaris.

Huwelijk en geregistreerd partnerschap

Veel regels bij een huwelijk en geregistreerd partnerschap zijn hetzelfde, maar er zijn ook enkele verschillen.

Overeenkomsten:

- **Onderhoudsplicht:** de plicht om in elkaars levensonderhoud te voorzien.
- **Geboorte van een kind:** de vader is automatisch de ouder van het kind en heeft ouderlijk gezag. Het kind is automatisch erfgenaam. Let op: bij ongehuwd samenwonen moet het kind eerst erkend worden om als juridisch ouder geregistreerd te worden. Na erkenning is het kind erfgenaam van de ouder.

Tussen wie?

Een huwelijk of geregistreerd partnerschap kan worden aangegaan tussen twee personen. In Nederland is polygamie (gehuwd zijn met meer dan één persoon) verboden. Partners moeten minimaal 18 jaar zijn. Overige voorwaarden:

- Partners zijn geen bloedverwant in de rechte lijn (zoals ouders en kinderen), en zijn geen broer of zus.
- Beide partners zijn niet met andere gehuwd en hebben geen andere geregistreerd partner.
- Geen van de partners staat onder curatele of een rechter heeft toestemming gegeven voor het huwelijk of een geregistreerd partnerschap van degene die onder curatele staat.

Verschillen:

- **Beëindiging zonder rechter:** voor de ontbinding van een huwelijk moeten de gehuwden altijd naar de rechter. Een geregistreerd partnerschap kan buiten de rechter om worden beëindigd als partners het met elkaar eens zijn en zij geen minderjarige kinderen hebben. Zijn er wel minderjarige kinderen? Dan altijd via de rechter.
- **Scheiding van tafel en bed:** dit is wel mogelijk bij een huwelijk maar niet bij een geregistreerd partnerschap.

Wettelijke gemeenschap van goederen

Sinds 1 januari 2018 geldt de beperkte gemeenschap van goederen als het standaard huwelijksvermogensrecht. Dit betekent dat alleen bezittingen en schulden die tijdens het huwelijk zijn opgebouwd gemeenschappelijk zijn. Voor huwelijken vóór deze datum blijft het oude recht van algehele gemeenschap van goederen gelden.

Bij algehele gemeenschap van goederen vallen alle bezittingen, schulden, erfenissen en schenkingen van beide partners in de gemeenschap, tenzij anders afgesproken. Partners die dit niet wilden, moesten huwelijkse voorwaarden opstellen bij de notaris (let op: dit geldt dus voor huwelijken vóór 1 januari 2018).

Als partners na 1 januari 2018 in algehele gemeenschap van goederen willen huwen dan kunnen zij dit regelen door huwelijkse voorwaarden op te laten stellen.

Aansprakelijkheid: iedere echtgenoot is voor het geheel aansprakelijk voor:

- Schulden die door hem zijn aangegaan; én
- Schulden voor de 'gewone gang van de huishouding' (bijv. een auto of wasmachine). Iedere echtgenoot is dus hoofdelijk aansprakelijk. De schuldeiser kan de ene partner aanspreken voor schulden die door de andere partner zijn aangegaan. Een schuldeiser kan beide partners dus aanspreken voor de gehele schuld.

In de beperkte gemeenschap van goederen blijven erfrechtelijke verkrijgingen en giften, en het voorhuwelijkse privévermogen buiten de gemeenschap. Als aanstaande gehuwden in de periode voorafgaand aan het huwelijk (gezamenlijk) vermogen hebben opgebouwd, dan vallen deze goederen wel in de huwelijksgoederengemeenschap.

Voorbeeld:

Als X. en Y. tijdens de periode van samenwonen een woning hebben gekocht in de verhouding 25% en 75% eigenaar, en zij huwen in beperkte gemeenschap van goederen (dus zonder huwelijkse voorwaarden op te stellen), dan wordt deze woning door het huwelijk voor 50% en 50% eigendom van eenieder. De woning valt door het huwelijk in de huwelijksgoederengemeenschap.

Door het huwelijk ontstaan er drie vermogens:

- Twee privévermogens (voorhuwelijks vermogen, erfenissen en schenkingen)
- Gemeenschappelijk vermogen

De partner moet kunnen aantonen dat het privébezit is door dit te administreren. Als er geen bewijs is dan wordt het eigendom gemeenschappelijk beschouwd.